

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

© В.В. Крючковський, О.Ф. Рогальський, Н.Г. Рогальська, 2014

Зернові та олійні культури відіграють ключову роль в сільському господарстві України. Оскільки вони використовуються як продовольство для населення, корм для тварин та все більшою мірою як сировина для виробництва енергії, зернові та олійні поєднують усі найважливіші аграрні ринки та слугують фундаментом конкурентоспроможності усього сільського господарства та харчової промисловості. Внаслідок агрокліматичних умов та географічного розташування, Херсонська область має безперечні конкурентні переваги у вирощуванні та експорті основних олійних та зернових культур.

Поточні світові ціни на зернові та олійні знаходяться на рекордно високому рівні і, як очікується, зростатимуть у середньостроковій та довгостроковій перспективі. Після десятиліть зниження цін на сільськогосподарську продукцію на світових ринках, більшість прогнозів свідчать про зростання цін у майбутньому на зернові культури – орієнтовно на рівні 200-250 дол.США за тонну у впродовж найближчих 3-5 років, отже, реальне підприємство, на прикладі якого проведено розрахунки має унікальну можливість скористатися цією ситуацією та забезпечити зростання своїх доходів внаслідок вдалої кон'юнктури ринку.

Розглянемо можливі механізми фінансування інвестицій у виробничі ресурси. За оцінками підприємства, сума витрат на модернізацію техніки та розвиток виробничої інфраструктури складе 4300 тис. грн., при цьому приріст доходу в перший рік реалізації проекту складе близько 40%.

При цьому управлінські витрати фірми знизяться на 5%, а сума змінних витрат, які становлять близько 80% собівартості, буде рости пропорційно зростанню обсягу продажів. В якості джерел фінансування пропонуваного інвестиційного проекту з фінансування виробничої діяльності та розширенню експортної діяльності підприємства розглядаються два варіанти:

- вкладення приватного інвестора (у вигляді внеску до статутного фонду підприємства), при цьому дохід інвестора становитиме 60% від чистого прибутку підприємства;
- банківський кредит під 12% річних.

Кожен з використовуваних джерел фінансування характеризується певними перевагами і недоліками. Переваги при використанні власного капіталу: Легкість, доступність і швидкість мобілізації. Зниження ризику неплатоспроможності та банкрутства. Більш висока прибутковість у зв'язку з відсутністю необхідності виплат за залученими і позиковими джерелами. Збереження власності та управління засновників. Недоліки при використанні власного капіталу: Обмеженість обсягів залучення коштів. Відволікання власних коштів від господарського обороту. Обмеженість незалежного контролю над ефективністю використання інвестиційних ресурсів. Переваги при використанні позикового капіталу: Можливість залучення коштів у значних масштабах. Наявність незалежного контролю ефективності використання інвестиційних ресурсів. Недоліки при використанні позикового капіталу: Складність і тривалість процедури залучення коштів. Необхідність надання гарантій фінансової стійкості. Підвищення ризику неплатоспроможності та банкрутства. Зменшення прибутку у зв'язку з необхідністю виплат за залученими і позиковими джерелами. Можливість втрати власності та управління підприємством.

Тому реалізація будь-якого інвестиційного проекту передбачає обґрунтування стратегії фінансування, аналіз альтернативних методів і джерел фінансування, ретельну розробку схеми фінансування.

Складено прогнозний баланс і звіт про фінансові результати підприємства при варіанті використання вкладень приватного інвестора та при фінансуванні за рахунок кредиту (табл. 1, 2).

Прогнозний звіт про фінансовий результати при залученні приватного інвестора, тис. грн.

Показник	Прогнозне значення	Примітка
Виручка від реалізації	20 973	Зростання на 40%
Собівартість реалізованої продукції	17 858	Змінні витрати (80%) зростають пропорційно до обсягів продаж продажів
Валовий прибуток	3 115	
Управлінські витрати	965	Зниження 5%
Прибуток до сплати податків і відсотків	2150	
Процент	-	
Прибуток до сплати податків	2 150	
Податок за ставкою 19%	409	
Чистий прибуток	1 741	
Дохід інвестора	696	40% від чистого прибутку
Нерозподілений прибуток за рік	1 045	

Розраховано показники при залученні приватного інвестора:

Ефект фінансового левериджу -1,72%. Сила впливу операційного важеля 2,86

Розраховано показники при фінансуванні за рахунок кредиту:

Ефект фінансового левериджу =0,20%. Сила впливу операційного важеля =2,15

Як видно з результатів розрахунків, при використанні даного джерела фінансування ефект фінансового левериджу змінить знак та помітно зменшиться (у 8 разів), що свідчить про зниження фінансових ризиків. Сила впливу операційного важеля теж незначно зменшиться, це говорить про те, що даний варіант інвестування позитивно відіб'ється на бізнес-ризиках підприємства.

Прогнозний звіт про фінансовий результати при фінансуванні за рахунок кредиту, тис. грн.

Показник	Прогнозне значення	Примітка
Виручка від реалізації	20 973	Зростання на 40%
Собівартість реалізованої продукції	17 858	Змінні витрати (80%) зростають пропорційно до обсягів продаж продажів
Валовий прибуток	3 115	
Управлінські витрати	965	Зниження 5%
Прибуток до сплати податків і відсотків	2 150	
Процент	258	
Прибуток до сплати податків	1 892	
Податок за ставкою 19%	359	
Чистий прибуток	1 533	
Дохід інвестора	-	60% від чистого прибутку
Нерозподілений прибуток за рік	1 533	

Виходячи з проведеного аналізу, можна зробити висновки про те, що другий варіант передбачає більш істотне зростання нерозподіленого прибутку підприємства, а також є більш прийнятним для підприємства варіантом фінансування інвестицій з точки зору фінансової стійкості.

Прийнята схема фінансування повинна забезпечити: достатній обсяг інвестицій для реалізації інвестиційного проекту в цілому і на кожному кроці розрахункового періоду; оптимізацію структури джерел фінансування інвестицій; зниження капітальних витрат і ризику інвестиційного проекту; можливість додаткового залучення коштів у значних масштабах у вигляді кредитної лінії; наявність незалежного контролю ефективності використання інвестиційних ресурсів.